

ดอกไม้โบราณคดีไทย ๖

โดย ชักกลอบ ๕๗ ๒๗

๑๘ บมสวรรค์

"...เห็นดอกนวมสวรรค์บรรจง เหมือนเต้าบุษบกินนรี
เห็นช้องนางร่ำรายเรียง เหมือนเจ้าร่ำมายเมืองที่สระศรี..."

วรรณคดี : บทละคร เรื่อง "อุกฤษ" ตอนล้อมช้าง

พระราชนิพนธ์ : พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

“...ช่อตะแบกชาติบุษย์พุทรา การะเกด กรรณิการ์ นมสวรรค์
มะลูลี มะลิลลา แสลงพัน อันชั้นแอบช่อชบาบาน...”

วรรณคดี : รามเกียรติ์

พระราชนิพนธ์ : พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

นมสวรรค์ *Cleodendrum paniculatum* ขึ้นงอกงาม ตามไพรเขา งามแฉ่นอป่า
ขนานนาม ตามรูปทรง Pagoda ฝรั่งว่า Pagodo flower เออเหมาะเออดี

ช่อทองถิ่น สวรรค์ พนมสวรรค์ นำนมสวรรค์ คุ้มฟ้า คุ้มศรี
ไพโกเหมาะ คุ้มดี ปรากฏมาดี คนใต้นี้ เรียกนมสวรรค์ พันพรรษาดี

ดอกขาวแดง แบ่งแยกเพศ สั้่งเกดง่าย สีแดงใส ไม่เพศหญิง มีเงา
ล้วนแพศชาย ไม่สีขาว ไร่ใจเรา ช่อดอกขาว และใหญ่ ละม้ายมาดี

มีคุณค่า ทางยา ฆ่าพยาธิ เป็นยาไทย ไซ้หมัด บดพิษฝี
ช่วยขับน้ำ คางปลา ของสตรี บำรุงน้ำนม ให้นารี มีสรรพคุณ

ต้นนมสวรรค์ สรรค์สรรพ ทรัพย์สินศรี เป็นมาดี ทรงงาม ลำเกี้ยวหนุน
กัณฑ์น้ำมั้น ทอระเหย ร้าเพยกรุ่น ปรับสมดุล ให้ความดัน โลหิตดี

สถิตย์พันธ์ ธรรมสถิตย์

ดอกหนึ่งร้อยหนึ่งร้อยร้อยรวมเป็นหนึ่ง
งามตลอดคล้ายจันทร์อันเจิดฉาย
ได้สัมผัสโดยสติใสต์องใจกาย
ฐานใบกว้างหยั่งปลาดายคล้ายหัวใจ

ชื่อเจ้านั่นคือพนมสุวรรณคีจากขั้วฟ้า
ส่งลงมาชวนให้ใจหลงใหล
อีกทั้งยังเป็นยาสมุนไพรมหา
เราชาวไทยได้ใช้รักษาตน

ฉันเคยเห็นพนมสุวรรณคีนั้นมาแต่
สุดฝั่งแห่งใดอยู่ในกลางไพรสนิท
อยากนำมาปลูกไว้ให้ปวงชน
ทุกทุกคนได้ดูเล่นเช่นฉันเคย

อุไรรัตน์ ภาตภานนท์

ดอกสีส้ม แกมเหลือง ไร้เงาเป็นจันทร์
ดอกนมสวรรค์ ขั้วผิดแมก แปลงจิ้งหรีด
รากแก้วฝี แก้วลม แก้วปอดขั้ว
ยาอเนกขั้ว ภัทรจันทร์ นมทวันนี้

ดอกสีแดง แดงไข ใจผู้หญิง
เหมือนดาวยิ่ง สดสวย รวยราตรี
เจ้าขุขั้ว สัปดาห์ลม ชมมาดี
นมสวรรค์นี้ เจ้ามีค่า ข้างหน้าขมิ

กลิ่นเจ้ายาม ลมร่าเพย ให้เขยกลิ่น
แต่ราก ต้น ใจประทีน กินแล้วขม
จะดอกขาว หรือแดง ปนแต่สีส้ม
กนิยม นมสวรรค์ อนันต์คุณ

ศกุนตลา ณ ทนของคาย

ช่อดอกแดง ดุฉอยลิม นมสวรรค์
ดอกเป็นชั้น ดอกซ้ายขวา มัดใจมัน
ก้านดอกเหลี่ยม กีบดอกไข่ ใจนิรันดร์
นมสวรรค์ มีพอกลม ดุฉอยลิมใจ

ดอ ไซมัน เส้นเลือด ได้ โดยใจต้น
ราก ไซมัน กับน้ำดื่ม ส้มเรือไข่
ดอสีนคั้น บรรเทาด้วย ช่อดอกไข่
เป็นสมุนไพร ควรมิได้ ไซมันดี

พนมสวรรค์ ชื่อหนึ่ง ชื่อไซมัน
พืชลำเหนือย สีแดงใส ไม่งามนี้
เปรียบดาดดุฉอย มีคุณค่า หน้าตาดี
รับเรือ ไซมันได้ ไซมันงาม

ศรีวัฒน์ สุพรรณ

ดอกนวมสวรรค์เป็นดอกไม้ที่กำเนิดจาก
งามเพริดแพร้วแฉฉาดอร่ามฉัตรฉาย
แดงอมส้มขาวแกมแฉรมราย
สวยเพริดพรายพริ้งเพราะเจ้าอารมณ์

นวมสวรรค์ดอกสีขาวเป็นต้นผู้
บอกให้รู้แดงเพดเมียวงามสม
ไม้พุ่มสูงใบเดี่ยวรูปไข่เกือบกลม
ผลทรงกลมสีเขียวฉลุกลัดดำ

สรรพคุณต้านแบคทีเรียหลายหลาก
ควรศึกษามากมากนะงามงำ
อาจเป็นพิษต่อตับก่อมะเร็งถ้า
ตัดจตุจตุทำอย่างไร ได้ผลดี

ดวงพร เดชกุลธาทอง

อยากเชยชมนมสดวรรคเทพสิริสร้าง
ดอกพราวพราวสมนามงามเทวีอันพัน
สีแดงเรื่อเลือดส้มดมส์อันกัน
ช่อเป็นชั้นห่อล้นหล้าจากฟ้าไกล

ทรงดอกงามตมตั้งตั้งอันเจ้า
พี่หล่งเฝ้าเข้ายวนชวณหุดงใหญ่
แม้นยามหัดจับจับต้องไม่หมองใจ
ตื่นตกใจไร้หนทางโฉมตรู

นมสดวรรคพนมสดวรรคนั้นเป็นช่อ
ที่ร่ำลือทรงคุณค่าอยู่หนาทู
ดมฺนไพรมากค่าอันอัน
หากใช้อยู่โรคหายคลายกังวล

ไม้คงทนต้นตรงใบทรงพุ่ม
ปลูกทั้งดุ่มและดอนต่อนหน้าฝน
ออกดอกงามยามพิศติดใจคน
ข้างน้ำยดนมสดวรรคอันงามอัน

อัษฎสิทธิ์ ณ เชียงใหม่

คุยเรื่องนม อารมณ์ดี มีความสุข
เรื่องความทุกข์ ข้างทั้งไป ให้ไกลห่าง
ความโศกเศร้า เหงาอ้าง ทั้งข้างทาง
เรามา นั่ง เสนอ หนาเรื่องนม

อันนมแม่อ แล้วจริง ทุกสิ่งนั้น
เราคุยกัน นั้นมาแล้ว แล้วเลี้ยงชม
อีกนมหนึ่ง นั้นหน่อ ก้อนน้ำนม
แล้วสุข สุข นมแล้วรักนี้ ดีมากมาย

นมสวรรค์ นั้นคือชื่อ ของไม้ดอก
ไม้ดอกบอก เรารู้มัน กันแพร่หลาย
มีหลายชื่อ ชื่อเดียว ท่วมเมืองไทย
ตัวอย่าง ไร่ ใครบอกมัน มันบางนาม

“ดาวสวรรค์” “พนมสวรรค์” นั้นอีกชื่อ
“น้ำนมสวรรค์” นั้นหรือ ชื่องามจำ
อัน “ฉัตรฟ้า” “ศร่าศรี” ชื่อนี้งาม
นามของข้าม คือ “ทูลสิง” ไม่นิ่งเลย

“ปรากฏมาลี” ชื่อนี้มัน อันคมขึ้น
กว่าชื่ออื่น ดูชื่อปรากฏ นางนี้เอ๋ย
กลีบปรากฏนี้เอง แสดงบ้าง ยังอยู่เลย
ด้วยพิเศษ สุดตมแสดง แก้มนี้เองยา

อีกนามนั้น ที่ฉันพบ ประดับเห็น
ดูสวยเด่น เป็นแต่กลม งามสมหนา
นม(นาง)สวรรค์ ขึ้นวิมาน อันเห็นมา
เปิดอ้าปาก นาคสิงเล่น เห็นในปฏิทิน

โกวิท ธีระโรจน์

หลากหลายเล็ก อดทน เป็นอันหนึ่ง
ดุจประทุมธำมภ์ อันเลิศอันหนึ่ง นั้นเสด็จ
พราวดระยับ พราวดระยับ อยู่กลางไพร
สุดใจ ใครพบนาง พราวดิตเตือน

แดงพลี้อดม นมสรวรรค์ นั้นบรรเจิด
พิศุทธิเลิศ เพรียดพิริ่ง หาใดเหมือน
หนึ่งอันขาด งามแฝง แดงเด่นเตือน
แสงส่องเขื่อน เหมือนทับทรวง กลางพวงปทุม

ไขแต่ด้วย หากมากด้วย คุณค่ายิ่ง
ทุกข้มากสิ่ง ผ่องภัย ไขไร้รุ่ม
นำมาไข บำบัดหาย คลายร้อนรุ่ม
สุดภาคภูมิ นมสรวรรค์ อันเลิศเลิศ

กุศล คำเพราะ

๒๐ ตะแบก

“ช่อตะแบกชาติบุษย์พุทรา
การะเกด กรรณิการ์ นมสวรรค์
มะลูลี มะลิลา แสลงพัน
อันชั้นแอบช่อชบาบาน”

วรรณคดี : รามเกียรติ์

พระราชนิพนธ์ : พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

ตะแบก *Lagerstromia calyculata*

ที่ป่าชุมชน ศรีราชา มีหน้าผา

ดอกสีขาว ม่วงชมพู ดูสวยแค่ไหน

งามทั่วแดนอัน แดนไทย ไพโรพนา

ชื่อท้องถิ่น ตะแบกหนัง ตะแบกใหญ่

ตะคู้ก เป็ลยดง โคราช

ตะแบกแดง -ขาว ใหญ่ เป็ลยเป็ลยอกหนา

เม็ลยยะลา ธิยกบดงดยาม งามเห็ดใจ

สรรพคุณ บำรุงหัวใจ ไข้หวัดเย็น

ตำรับยา พระโอสถิ พระนารายณ์

แก้คลื่นเหียน อาเจียน แก้ท้องโต

ไข้แก้ไข้ กระเสียว หอมเทพศิรินทร์

เข้ายาหอม นวดไกลู ดดใจสัน

บรุงเบ็นยา แก้ดงแดง แก้ดงนิท

บรุงทารก ในครรภ์ ทานแก้บิด

ช่วยลดพิษ ดับกลิ่นคาว กลายลมตัน

ตะแบกลาย ทำเครื่องไม้ ได้สวยดี

ไม้เนื้อเหนียว เจริญผิวไม้ ได้สวยครัน

ลายไม้มี ดุดลาย ให้สีสรรค์

ของกำนัล ขันดี มีมนต์ตรึง

สถิตย์พันธ์ ธรรมสถิตย์

ตะแบกบานเต็มต้นฝนได้โอนทก
มดลหุ่่นกบินเร้งร่าทำลมฝน
งามเอยตะแบกงามท่ามสูงชัน
ม่่วงขมพุ่มขมปนดลตราตรึง

"ขมพุ่มม่วงดองสีนี้คือดองใจ"
ตราตรึงไว้ในดองจิตทวนคิดถึง
อำนดยตีลปัดินเก่าเฝ้าคะนึ่ง
ยังทาบซึ่งแสบเงาครั่งเขาดล้วย

ตะแบกบานกลางใจไม่เคยห่าง
ไม้ขีดวางร้างเลือนเพ็ชร์เก่าใหม่
ขมพุ่มดองงามดองชู่ชู่ใบ
พราวได้ดงบนิยามของควมดี

สุวิทย์ เทียรทอง

ตะแบกงามยามแสงจลจลแดงม่วง
เป็นหัวใจดวงฮ้อยระย้าหน้าหงอนใหญ่
ลมแผ่วพัดละบัดพริ้วปลิวแกว่งไกล
ทั้งดอกใบร่วงหล่นบนคันทน

มีมากชื่อเรียก ได้หลากหลายยิ่ง
ไม่ทำงถึงอิงตามคำเรียกหา
ตะแบกหนึ่งตะแบกแดงแฉกแฉกมา
ไม่มีค่าสมนไพร ไข่เป็ดอีกเขียน

ลำต้นแข็งแกร่งกรำมาทำเสา
เปลือกนำเอารักษา ไข่ไม้คั้นเขียน
ขอนดอกแก้ลมคสายหายวิงเวียน
ไม่ปวดศีรษะเป็นยาหอมประหม่อมใจ

ตะแบกบานชูช่อดั่งลมเด่น
งามโดดเด่นกลางนา ได้ฟ้าใส
แฉ่วเสี้ยวขลุ่ยลอยมาพาทื่นใจ
บนหลังคฉายได้พินกับจันทร์รา

อัษฎสิทธิ์ ณ เชียงใหม่

ตะแบกบาน แล้จรร่อง ไร่ห่อองหา
ไฉ่กานดา ใยพี มอองไม้เห็น
สิ่งชอกรัก ระกำจืด คืดเข้กเห็น
เหมี่อนดั่งเข็น ตะแบกร่อง ห่อองหาดิน

พงพนา อยู่สุข

ดูไม้ใหญ่ ให้ดูต้น ต้นตะแบก
ลำต้นแปลก เปลือกเรียบมัน อันตติไล
สีเทาอ่อน ดูเห็นเด่น เป็นยอ่งใย
ทำให้ใจ คะนึ่งนึ่ง คิดถึงเธอ

ดอกสีม่วง อมชมพู ดูน่ารัก
ให้ประจักษ์ เบลี่ยนเป็นขาว พราวเต็ม
ตะแบกงาม ยั่งอยู่ยง คงเอยเอย
หลงละเมอ เธอไม้แปลก ตะแบกงาม

อยู่ใต้ต้น ตะแบกใหญ่ ให้ครุ่นคิด
อยากใกล้คิด อยากอยู่ใกล้ ใจถามหา
อยากเห็นเธอ อยากพบเจ้า ฝ่าติดตาม
แม่ลาวงาม ไม่ผิดแพก ตะแบกนา

ศรีวัฒน์ สุวรรณ

เมื่อสบตาครั้งแรกตะแบกนั้น
หรือดอกม่วงในวันฟ้าสีคราม

เริ่มไหวหวั่นตั้งกับแอบถามความ
ใต้ตะแบกต้นรักงามผลิหัวใจ

เธอบอกให้คำมั่นสัญญารัก
ละม่อมหมัดทั้งตัวและหัวใจ

มิแปรพักตร์เปลี่ยนใจไปทีไรไหน
ตะแบกเป็นพยานให้รักนิรันดร์

...

ดอกตะแบกเหมือนแบกรักให้หนักอก
ดอกชมพูเหมือนรักบานหวานชื่นใจ

จะหยิบยกดอกไปให้ใครได้
มองทางไหนโลกก็มีดีชมพู

เมื่อรักร้างห่างเหินหรือรักลวง
ชมพูม่วงงามเหลือเมื่อแดดร่ม

ดอกสีม่วงประจักษ์แก่ทุกผู้
ยอมแบกรักแม้หนักอยู่ยังยินดี

กลีบอบบางปลิดปลิวหรือตามลม
รอวันที่ตะแบกบานงามหนึ่งปี

ร่วงคล้ายพรมตาตรับปลิดปลิว
แต่จะรอหัวใจไว้เพื่อมิเธอ

บุษิรินทร์ ๑๖๖๖

ดอกตะแบก ยามบาน นั้นแสนสวย
หอมระรวย ชวยไชยมา พาดูขลุ่ยสั้นดี
ยามชมชื่น ระวังดูช ทุกคืนวัน
ต้อชื่นนั้น พลันนึกถึง ชึ่งต้อเธอ

ตะแบกใหญ่ ไม้อินต้น ทนเห็ดหลาย
ยื่นทำทาย แดดดมฝน ทนแดด
ไม้เกรงกริ่ง ลึงช้อร้าย ที่ได้เธอ
มันแดดมื่อ เจอสนุก ทุกวันไป

เบรียบตะแบก นั้นต้อตั้ง ต้อแสนสวย
มีพร้อมต้อ ชวยหนุนน้ำ ต้าตมัย
จิตกล้าแกร่ง แสงอยู่นี้ ที่ภายใน
มีพลังกาย เพียบพร้อม น้อมนำทาง

มีท้อท่า กระฉับกระแจ่ง ไม้เกรงกริ่ง
สุดต้อยั้ง หลิงเขไลบ รวดเทพสร้าง
ดูเด็ดเดี่ยวจริงเตี้ยอนั้น มันใจนาง
เดินต้อตั้ง พญาหงส์ ทรงผู้ดี

ดวงตา ไซริ์ ฉายแสง แห่งอำนาจ
ใครบังอาจ พลาดพลั้ง ร้างรังคีติศรี
เชอพันฉิม นิมไม้ถ้อน คนยวนยี่
ขยโชนนี้ ต้องหนึ่ห่าง ทางสัญจร

ยามเชอเช็บ เก็บช้อนไว้ ในใจหม่อ
ไม่คิดทำ้อ ต้อชะตา มาเข้ะกร้อน
เชอฉิมแจ้ง แกร่งกล้า ทนบั้งจร
ทลึงอ้นค้อน ทล้อนไม่แคร์ แมโชนยง

ในคความแจ้ง แสง ว่างหนา ครารู้จัก
เชอน่ารัก น้าใคร่ ขวนไหลทล่ง
แดนสุดสวย รอยเสน่ห้หรุ คู่มั่นคง
เชอสูงส่ง คงพร้อมไว้ ทั้งกายใจ

เชอสาวมั่น ส้วนฉิมไซริ์ นายก๊กก้อก
ทนมบ้านนอก ขอกต้อ ย้อไม่ไท่อ
เชอรอยน้น ส้วนฉิมนี้ มีแคใจ
คงทำได้ แหงนมอ่งเล่า เท้าเครีองบิษ

โกธิท อีริโรจน์

ต้นตะแบกแตก ได้หลายหลากพันธุ์
ตะแบกเลื้อยตะแบกเปลือกบางมี

ที่อ่อนมีมากมายหลายสิบปี
แล้วต้นนี้ครูได้ง ำให้ตะแบกใหญ่หนา

เป็นต้นไม้กิ่งพืด ใบขนาดกลาง
ลำต้นเกลี้ยงนำตาลเทาขรุขระตา

ความสูงบ้างสิบห้าถึงสามสิบห้า
จากหลุมต้นต้นมาเปลือกหลุดไป

ดอกตะแบกเป็นช่อโตตามปลายกิ่ง
ดอกมีกลีบหกกลีบแตกแยกไป

สีงามพริ้งม่วงชมพูหรือขาวใส
ออกดอกในมีนาถึงพฤษภาคม

สรรพคุณบำรุงปอดและหัวใจ
แก้ร้อนในแก้เหงื่อเลิมหะอม

แก้หน้ามืดสติงสติงใจชื่นชม
ทำยาต้มแก้คลื่นเหียนและตาตาส

ไม้ตะแบกมีคุณค่าของเมืองไทย
ไม้เหนียวแข็งเสื่อใยใตจกแต่งลาย

ทุกคนใช้ในกิจการงานหลากหลาย
ปลูกง่ายตายไม่ประดับงามจับตา

อาหนนท์ ศรีวิสูตร

ตะแบกหน้าดงยามแรกแย้ม
ได้ดวงแหม่มแกมขาวปราศได้
งามนำยลคราต์องดมพรหมพิธีไป
ชูช่อได้ให้ภมรร่อนเชยชม

ทิวตะแบกสองข้างทางโอ้อ้วน
งามตระการกริ่งหน่อดอสม
เมื่อง่าไม้ไช้ได้ตะแบกยดนิยมน
สุขอารมณ์เมื่อได้ชมตะแบกบาน

© ไร่รัตน์ ภาสกีานนท์

ตะแบกเอ๋ย เจ้างาม เมื่อยามเห็น
ได้มองเห็น แก่อ่อน ชั่วหลังลับ
ปลายกลีบหยิก คล้ายลูกไม้ มาร่ายทับ
เกษรเหลือง พราวระยับ ทับม่วงพลับ

ยามลมพัด ระเบิดใบ ไกลแฉ่งมา
ชั่วม่วงดลย คลัดอกอ้า ทำลมพยับ
ได้มองอ่อน ม่วงเข้ม สลับกัน
เห็นทุกอัน แดงขึ้น ไร้ธุรา

เจ้าตะแบก มีสรรพคุณ อบอุ่นรัก
แก้ลมชัก ฟันคั่นด้วย ชั่วรักษา
ทั้งแก้บิด บำรุงใจ ได้เป็นยา
บำรุงครรภ์ มารดา ได้อย่างดี

ต้นตะแบก ทำเครื่องไม้ ลายกลีบดลย
ชูช่อด้วย ขมิพุ่มม่วง ทดงตั้งดีศรี
ว่ารักเรา ด้ยญาแคอัน แดงใช้ได้
ตะแบกนี้ จะอยู่คู่ เคยเอ๋ย

ศกุนตลา ณ หนองคาย

ตะแบกบานริมทาง ไปอ้างน้ำบางพระ
รูปถ่ายมาโดยละพะพร่างแฉิน
งามกระไรหา ไหนเทียบในแฉ่นแฉ่น
ไปทั่วแดนมิเทียมแม่เทินนี้เลย

ดอกตะแบกดีงามดมดม
ข้างเล็ดทรูเชียวพิศดูมิเฝ้า
หากตัดดมดมดมแม่ทราบเขย
สุดเจดยเมยวดีพีอากขมิ

ไม้ตะแบกแข็งแรงรับน้ำหนัก
ลายสวยนักทำเครือองสีอันได้เหมาะดม
คือบิลเดี่ยวตพานทำยปีนคนนิยม
น้ำอภิรมย์ถนงงามยามหน้าร้อน

ดวงพร เดชกุลเททอง

กลางห้องห้อง อรุณรุ่ง ตะแบกบาน
ลมพัดโบก โยกตอก ร่วงหล่นเรื้อย

ข้างริมธาร น้ำใส ไหลอ้อยอืดอวย
ช่อตอกเพ็ชร์ ระนำ จำขึ้นใจ

ชาวหม่อมวงศ์ เป็นทิด แลดีเลิศ
สาวบ้านหมาก ลาดับ อยู่กับใคร

ใจเด็ด ถึงสาว เจ้าไปไหน
ไฉนหนอใจ ใยลืมน ห้องห้องงาม

ตะแบกเคย เจ้าเลอยิ่ง มิ่งต้นไม้
สรรพคุณ บำบัดโรค ภัยคุกคาม

ทำเครื่องเรือน เครื่องใช้ ได้อร่าม
สมญานาม สมุนไพรร ไลไลพรรณ

กุศล คำเพราะ

๒๑ ๕๖๖

“ช่อตะแบกชาติบุษย์พุทรา
การะเกด กรรณิการ์ นมสวรรค์
มะลุลี มะลิลา แสงพัน
อันชั้นแอบช่อชบาบาน”

วรรณคดี : รามเกียรติ์

พระราชนิพนธ์ : พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

ดอกชบา *Hibicus rosasinensis*
Chinese rose, Shoe flower, Hibicus
Family Malvaceae ชื่อชบา
กลุ่มหญ้าชบา ปะกะบิต โพทะเล

ชื่อท้องถิ่น เรียกชุมเบา ชบาใต้แดง
เหนือ..ใหม่แดง แดงใจ ได้สุดเท่าที่
ถิ่นกำเนิด หมูเกาะฮาวาย ภายทะเล
ทรงเสน่ห์ แถบอินเดีย และ China

ดอกชบา ตราสัญลักษณ์ชาติมาเลเซีย
และโพทะเล เมืองฮาวาย, ลาไมกา
เป็น Queen of tropic flower เื่องามตา
แต่อินเดีย ใบบัวเจ้าแม่กาดี

ใจดีใจดี หัดใจดี ผู้แดนประหาร ใจปีศาจ นคราญร้าย ใจบัดดี
เป็นความดี เห็นใจคாதหมาย ในมาดี ตรองอีกที่ ขบานี้ มีราคา

เข้าด้วย บำรุงใจ ใจเข้มแข็ง เลือดไหลดี พื้นแผลใหม่ ใจยังอมจำ
ขัดใจเท่า ใจผมดำ ทำขนาตา ดอกชบา นำประดับ รับมมม

สถิตย์พันธ์ ธรรมสถิตย์

โดยสุดสม ช่มใจ ไม่มอง จ้องตะลึง
น้องนางหนึ่ง ชิ่ง ไน่มจ้อ ขบาโดย
ผมดำขลับ ้วยพลัด ปัดหลุดมอย
ทักทุด้อย ดอก ไม้งาม อร่ามอรุณ

ขบา ไม้พุ่ม จัดกลุ่ม ชุ่มไล้
ทั้งดอกใบ มีหลายสี ฤดีผดุง
แดงชมพูขาว าวอ้อมเหลิ้ง ตั้งสายรุ้ง
เดินดุ่มมุง เมียงนาง พรางมาลี

แม้ไร้หอม น้อมไฟ ใ้ประโยชน์
ระงับโทษ เพราะพิษไข้ ได้ผิอดี
พอกโลหิต พิษิตเชื้อรา แลพอกฝี
ผมดกดำมี ใ้ย้อมผ้า รากางาม

กุศล คำเพราะ

เห็นขบคราใด ใจนึกถึง
อยู่กระท่อมปลายนาผูกพัน

เจ้าเงาะขี้แฉะนกลดคนขยัน
สมัครรักมั่นกับบรรดาขอตนากริ

ดอกเอ๋ยเจ้าดอกขบ
เป็นขอตของมดลอบพามาดี

งามเจ็ดห้าทาบนภาสจ่าศรี
เป็นราชินีไม้เม็องร์อันกระล่อนไกล

แม้มิได้ห่อมหอนแยงจนลิต
มาเลเชียประเทศมิตรสนิท ไทย

แต่พิชิตใจด้วยเพราะสวยได้
ก็ยกให้เป็นดอกไม้งามชาติเอ๋ย

๑ ไร่รัตน์ ภาสกาภรณ์

ลมร่ำเพย หรือมา ขบา ไตร
รำเรงใจ ตามลม หน้ามหนัก
เห็ลเองแสดขาถ พรานวมพู ที่รู้ลัก
ข้างนักรัก มีเล็ลเอน ๑๐นมาวม

เจ้าขบา มีคุณค่า ตั้งหลายอย่าง
ให้ลระดม ที่กระต่าง ให้ลดยล
ให้ห้ามเล็ลเอน แผลใหม่ ไตรระบม
ละทักหุ ก็งามลม หน้ามลริง

เม็ลเอนเด็ก ก็ให้เล็ลเอนขล
ทล ใบลเอน นั้หนา ประลาหลึง
ลมมดีเบ็น หน้ากั้ง แทนลเอนลริง
ลั้ลนทุกลั้ง ขลขบา ค่ามากมี

ศกุนตลา ณ หนลเอนคาย

ดอกขมิ้นรำรักประจักษ์จิต
เอยากุมพิตเจ้าเคล้ำค๑๑๑๑
เอยากละ ได้ตั้งเจ้าเคล้ำค๑๑๑๑
พะเน้าพะน๑๑๑๑เจ้าเอามาเคียง

ขมิ้นงามยามถูกแสงตะวันส่อง
ไม่มีหม๑๑๑๑พรรณแม่ตะวันเคียง
ดอกสวยงามขาวเห็ด๑๑๑๑ส้มแดงจำเรียง
หากม๑๑๑๑แม่แทนแม่เจ้าประคุณ

ลักษณะดอกขมิ้นหลายพันธุ์
กลีบเดียวหรือหลายชั้นมันแก้อ่อนนุ่ม
ดอกหักกลีบขนาดใหญ่ได้เป็นพวง
ดอกแก้อ่อนให้ขมิ้นขาวขมิ้น

ดอกขมิ้นช่อยพอกโลहित ได้
รักษา ไตแก้ร้อนในได้เหมาะ๑๑๑๑
เรียกน้ำย่อยแก้กระหายไข้แก้ลม
ที่นิยมนำมาใช้แก้ประจำเดือน

นอกจากนี้นำมาใช้ย้อมผ้า
ย้อมขนตาทำ๑๑๑๑เจ้าเอามาเคียง
เปลือก ไปทำ๑๑๑๑ให้ไม่แฉ๑๑๑๑
ปลูกในเรือ๑๑๑๑ปลูกง่ายตายยากจริง

อาชนท์ ศรีวิสูตร

ขบมา ไม้ดอกรัณมีหลายสี
 ด้อยดอยดีดดี ใสใจใสทรู
 เหวลือองขาดแต่งแสดด ส้มม่วงชมพู
 มีให้ดูเก็อบทุกบ้านบานทั้งปี

ดอกรัณมาหรืออชุมเบาเบาเรียกรัณ
 ดอกรัณที่บ้านเป็นรูปด้อยดอยดีดดี
 หรือรูปแผ่นแบนโค้ง โกงคงดี
 ราจันนี้ไม้เม็องร้อกรระด้อยดอยดี

ด้อยดอยดีดอกรัณมาหาเสนหรือ
 เม็องมาเสยอ ไม่งำหาแพ้ใหม่
 อีกรัณดอยก็ไม่งอมดะแพ้ใคร
 ขบมาเป็นดอกรัณไม้ประจำชาติทั้งสาม

นิยมนำดอกชบามาทัดหู
ทำให้ดูหน้าใสใต้อาบความ
แวมผมได้ทำให้สวยงดงาม
ขยเดินตามชบาจำอย่าหนีไป

สรรพคุณของชบาคุณค่าอันดี
ถ้าใบนั้นช่วยรักษาแผลไฟไหม้
ดอกรักษาอาการของโรคไต
ช่วยแก้ไข้แก้กระหายน้ำได้ดี

ดอกชบาใช้ทำดีสีย้อมผ้า
สีตำหนาทองเท่าได้เป็นสี
ย้อมขนตาในอดีตก็เคยมี
ประโยชน์นี้ดอกชบาหน้าปลูกจึง

จตุพร สุวรรณปากแพรก

ต้นขาปปลูกถ่ายดอกหลายสี
มีพันธุ์ดีปรับปรุงใหม่หลายชนิด
ทั้งสีเหลืองชมพูขาวสี
ควรจะได้ปลูกไว้เป็นไม้ประดับ

ดอกขาปสีขาอนกสีใหญ่
มองที่ไร เอ๊ะ! ใจดอกไรหวา
ดอกขาปพัฒนาแล้วจน
งามหนักหนายิ่งกว่าขาปไพร

แต่ในดูใจเพลินตาขาปโดย
จดจำได้ด้วยกริยาน่าชมเขย
สีขาปคนดีมีมากมาย
สุดท้ายอย่าลืมขาป ...

ณรงค์ ตีรพุ่ม

ขบถเคย เจ้าเคยอยู่ ใกล้เคียงก่อน
ขาดรู้ก่อน และเห็นก็ เป็นเพื่อนฉัน
ดีมีขบถ ขบถขาด ขบถทุกอัน
ชีวิตนั้น แลในสุขเดิม รื่นรมย์ดี

ขบถดี มีให้ชม สมนใจนัก
ข้างพร้อมพักตร์ ดีมีขบถ ขมขบถดี
ดอกไม้สวย คู่สาวงาม งามความดี
ก็เพราะมี ขบถดีชม รื่นรมย์สั่ง

แลดูทุกอย่าง ต่างมีเกิด ต่างมีดับ
ขบถดับ เทียบต่อไป ไม่เหตียอดสั่ง
ขาดโดยได้ ไปไหนเนี่ย เสียตายสั่ง
ทุกอย่างพัง ทั้งสาวงาม ตามต้นขบถ

ศรีวัฒน์ สุวรรณ

ยามชบา ฝลิวาน นั้่นนั้รัก
ดีด้วยนั้ก ประดั้กษั้แ่ แก่ใจอ้น
เฝ้าขั้นอ้ม อมดูขั้ ทุกคั้นวัน
ชบานั้้น ขั้งบ้านนั้ ด้ขั้ไ้ริ้

ชบาเฝ้า ๑๑กแ่นเฝ้า นั้รักทน๑
คความดีด้วยกั้๑ พ๑ ไปอัด ไปอได้
ดีด้วยธรรมข๑ดี มีดาษดีนั้ ทั้ดีนั้ไทย
ทั้ง ใ้กั้ใ้ก๑ พบเห็นนั้้น มั้นธรรมดา

แต่ชบา ด๑กนั้้นนั้ มั้นพิเศษ
มีส๑เหตุ เก็ด๑กใจ ใ้จนทน๑
รู้ดีกั้แ่๑ก ย๑มพบเห็น เชนั้นั้เฝ้า
ไ้ชบา ด๑กนั้เฝ้า พั้เฝ้าค๑ย

เจ้าทลิ่งลี่ หนึ่หน้า มาบนแฉ่
ไฉ่ห่องแ่งอ มีแฉ่ฉ่า ฉะหายฉ่ฉะ
ฉ่าฉ่ฉ่า ฉะฉะฉ่ฉะ ฉะฉะฉะฉะ
ใจฉะฉะฉะ ฉะฉะฉะ ฉะฉะฉะ

กลับมาฉะ ฉะฉะ ฉะฉะ
รู้ฉะฉะ ฉะฉะ ฉะฉะ
ที่ฉะฉะ ฉะฉะ ฉะฉะ
กลับมานั้น พันผูก ทุกฉะไป

พี่ตามหา ฉะฉะ ฉะฉะ
หน้าฉะฉะ ฉะฉะ ฉะฉะ
พบฉะฉะ ที่ฉะฉะ ฉะฉะ
ฉะฉะฉะ ฉะฉะ ฉะฉะ

ยามฉะฉะ ฉะฉะ ฉะฉะ
ฉะฉะฉะ ฉะฉะ ฉะฉะ
ยามฉะฉะ ฉะฉะ ฉะฉะ
มีฉะฉะ ฉะฉะ ฉะฉะ

ฉะฉะ ฉะฉะ ฉะฉะ
ฉะฉะ ฉะฉะ ฉะฉะ
ฉะฉะ ฉะฉะ ฉะฉะ
ฉะฉะฉะ ฉะฉะ ฉะฉะ

ขบมาแดงสด ใสได้ยิบไว้ทุก
เสียงคงคุณภาพสะท้อนก้องนอกถิ่น
เล่าเงาะป่าตัดดำทำทะเล้น
ถือถั่วเป็นคณบ้า ใบไม้เฝ้าความ

แม่เป็นเพียง ไม้พินิจนี้ริมรั้ว
แต่ดีถิ่นยวนยังเกินมองข้าม
ประดับโลกเจ็ดจำขบงาม
ยลทุกยามต้องยอมรับประทับใจ

สดรื่องามสุดฉลาดดูปราดเปรียว
เปรียบขบมาสวยอย่างเด็ดขมได้
ขาดกลิ่นหอมหวานซึ่งติดตรึงใจ
ก็อาจถูกทิ้งไปในไม่ช้า

แสนสงสารหญิงสวยอาจรดยรัก
ไร้เสน่ห์พร้อมพริกตรึงรัก ไร้ค่า
ถูกเขยขมแล้วทั้งเป็นเงาะขบ
ขอเมตตาบัก ไว้ในแจกัน

บุตรีรัตน์ สดุดี

ชมบานวันหนึ่งที่บ้านฉัน
 หลากหลากมากสีสันสดใส
 ผลิดอกออกช่อพ้อชื่นใจ
 ถ่ายภาพเก็บไว้ให้ชื่นตา

ชมที่บ้านบานทุกวัน
 เส้าสัวให้ใครคนนั้นน่านักหนา
 หากห่างหายไปบ้างบางเวลา
 ยังคิดถึงถึงทุกคราชมบาน

เอี่ยมศิริ พงศ์พรรัตน์

ขมาเอ๋ยรอรื่นชื่นใจเจ้า
ดอกคละเคล้าหลายสีที่สวยดม
สีแดงสดขาวชมพูหน้าชม
ระรินรมย์กดับบางกระถ่างตา

เก็บกัทหนุนดวงนี้เองปองรักเจ้า
แอมนงเยาว์เคลือบแก้มแยมยิ้มหา
สายลมพัดแผ่วหรือละลือตา
กดับเจ้าพาบอบช้ำระกำไป

รู้เอษมาลัยบุษบกพระแม่เจ้า
หญิงสาวงามทำผิดคิดนอกใจ

สืบสถานเอาคความดีเป็นไฉน
รู้เอษมาลัยดอกดีแดงแฝงประจាន

ไฉ่ขมาดอกเอ๋ยไม่เคยล่วง
มาลัยคัล่องปองใจให้เบิกบาน

ให้บัวดวงศรีดวงเทพเจ้าเฝ้าไซพาน
สุดเปรียบปานขมางามยามแยมยล

มีประโยชน์แล็อกใช้ได้อย่างมาก
ช่วยพิชิตพรณงามแท้แม่หน้ามด

สรรพคุณหลายหลากจากดอกต้น
ทุกแห่งหนปลูกงามนระทรามลัย

ดอกบานล้ำรำชานสีหวานแหด
คัล่องคอเจ้าเฝ้าชมดมใจขย

สวยเพริศแพร่ขมาบางยามรู้เอษลย
ได้สมหมายแ่มชี่รื่นอารมณ์

อัญชสี ณ เจียงใหม่

โดยสติได้ขนาดอกใหญ่พาใจขึ้น
เรียงระริ่นหลายหลากมากสีอัน
แดงแก่ก่ำนำเงาะตามมาพลิ้น
รจนาทันเห็นรูปทอองมอองข้างใน

ขบขานริมริ้วแอตพริ้ง
น้องนางนั่งขึ้นชมขบไสว
ฉิบกาแพเคี้ยวขนมเพ็ดิตเพ็ดินใจ
พี่ขำยให้ขบทำดผสมโดยผสมจริง

แม้ไม่หอมสีเจ้าแอนเจ็ดเจ้า
โสมแห่ส่งหล้าเพริตพรายใจไฉนยิ่ง
ส่อแมลงหลายเหล่าเข้าแอบอิง
ดูอแม่หญิงทิ้งสายตาหาขำขม

ดวงพร เดชกุลธอง